

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ СЛОВО

ВИХОДИТЬ ТРИЧІ В ТИЖДЕНЬ

Рік II.

Станиславів, п'ятниця 5 червня 1942.

Ч. 53 (94).

Національна культура заборолом життя нації

В попередній статті заторкнули ми справу української культури й тієї небезпеки, що загрожувала нам з боку большевизму в цій ділянці нашого життя. Цьому питанню хочемо присвятити ми тепер більше місця.

Перш усього треба нам докладно окреслити поняття культури з огляду на те, що у щоденному житті з цим поняттям звязуємо різні й хибні значення. Отже культуру треба виразно відмежувати від цивілізації, а витвори однієї від витворів другої. Витвори цивілізації служать об'легшенню умов життя людської одиниці без огляду на її національну приналежність; ці витвори, це всілякі знаряддя, машини, будівлі, одяг, обува і т. д., які, доцільно сконструювані, дозволяють людині витрачувати меншу кількість енергії при праці, дозволяють їй зберігати легко своє здоров'я, забезпечують її від небезпек і т. д. — загалом беруть її як одиницю певної біологічної породи. Витвори культури — це зовсім щось інше: це гарна література, це усна народна творчість, це малярство, різьбарство, архітектура, це національний танок, це народні звичаї й обряди, це народна ноша, вишивка, мережка, гафт, це музика, спів, це мова, це національна традиція, це ідея нації, це зміст її світогляду і її віри. Ці витвори не беруть людської одиниці, як біологічної породи, що більше, в історичних конфліктах і політичних міжнародних сутичках поважно наражають цю одиницю, доводячи її навіть до загибелі.

Ці витвори культури відзеркалюють духовне обличчя нації і, зберігані поколіннями, забезпечують націю від загибелі. Коли живі покоління беруть, цінять і розвивають свою національну культуру, тоді цим самим забезпечують існування нації, допомагають духові нації ступити на шлях дальшого його розвитку, одним словом, причиноюються до поступу нації і його спричинюють. Навпаки, коли фізично живе покоління встуге, обезцінює і зупиняє свою національну культуру, тоді цим самим ускладнює існування нації, веде боротьбу з її духом і перериває його розвиток. Така шкідлива акція суфроти нації може вийти від самих живих її поколінь, або може бути виконана цим поколінням чужою силою,

Українська нація за останні сто-річчя пережила одну й другу акцію ворожу її духозі. Перша з кінця XIX. і поч. XX ст. вийшла від інтернаціонально-соціалістичної ідеології Драгоманова, але вона не була всилі зупинити зовсім поступу укр. нації, бо в національному житті діяли ще інші сили, що з одного боку боролися з драгоманівщиною, з другого плекали українську культуру. Друга акція була далеко страшніша, вона послідовно крок-за-кроком нищила українську культуру у всіх її ділянках, вона обезцінювала, висмівала і криваво поборювала всі прояви української культури, насаджуючи на її місце матеріалістичну московську культуру й жидівське спотворення культурних вартостей. Ця друга ворожа акція — це акція большевизму. Вияви її різноманітні, але всі зведені в один напрям: українську літературу обкосно, сфальшовано і обезцінено, українську народну творчість усунено і замкнено в архівах, українське малярство зупинено, українську мову засмічено, українські звичаї й обряди заборонено, український спів і музику спотворено, українську традицію переслідувано, та українські ідеї й віру розстрілювано й запроторовано людей у тюрмах. На місце так поганьбленої і вбитої української культури урядово накинено нам матеріалістичний світогляд москаля й жида, на місце її поставлено московську рознузданість і жидівську гниль. Духа української нації припечатано в могили печатами тисячних „указів“. У висліді цієї, по диявольськи хитро продуманої акції зупинено поступ української нації, а духові його впорскнено бачиль розкладу. Перед нами стояло у своїй своїй грізні — марево смерті. І нагло почлася війна — війна Німеччини з тією темною силою, що готовила нам неминуче могило. Марево нашої смерті зникло. Але це не все. Ця сама Німецька сила, що розбиває на завжди найбільш загрозового нашого ворога, водночас дає нам спробою подбати про повний розвиток нашої національної культури, і зі свого боку в цьому для нас радо в-допомогу. Цього факту не сміємо забувати, якщо не хочемо бути тільки зиверними дітьми, що беруть у руки — бр-тву. Сучасна доба вимагає від нас, щоб ми поступали як зрілі, розумні люди, і такими слід нам бути.

Огляд тижневих подій

3-тя декада травня в розвитку загально воєнних подій зазначилась передовсім велитеськими боями на східному фронті, який на всій своїй довжині знову увійшов у стадію великого пожвавлення.

Після ліквідації керчанського фронту весь татар боїв перенісся в район Харкова, де 3 великі советські армії під команду Тимощенка готувались проломити німецькі фронтові позиції — як це говориться в денному наказі Тимощенка до армії — „відновити Україну“. У висліді важких десятиденних боїв, у яких советське командування затратило маси льдського матеріалу, німецькому воєнному провідові вдалося здійснити прекрасний операційний план, а саме довести до повного оточення 20-ох піхотних дивізій, 7 кавалерійських і 15 бронетанкових бригад, та доцентричним наступом розгромити їх до шесту. У висліді цього велитеського бою, що своїми розмірами нагадує осені Вязьму і Бринськ німецька і солян армії забрали за останніми відрахунками 240 тисяч полонених, 1249 гармат, 2026 гармат та безліч іншого воєнного матеріалу, а уза савьям зовсім страшенно ослабили мілітарний потенціал большевизмських військ, не говорячи про стратегічні успіхи, яких наслідки совети відчують незабаром на власній шкурі. В багато менших розмірах велися бої на інших відтинках фронту, в яких теж німецька та союзні армії мали поважні успіхи. І так на середньому фронті у висліді успішних наступальних дій здобуто 30 нових місцевостей, в районі Ільменського озера винищено сильні советські з'єднання, а в Лівондії ліквідовано серед тяжких атмосферичних умови кілька советських дивізій. Всі ці успіхи в великій мірі можна завдячувати прекрасній німецькій авіації, яка співдіючи з наземними військами завжди вмітно причинилась досягнути перемоги, винищуючи передовсім ворожі літаки, з яких за час від 14 — 21 травня збито, або знищено около пів тисячі.

Також великі успіхи в минулому тижні, як і попередніми тижнями, проявила німецька підводна зброя, що на велитеських морських просторах від берегів північної і середньої Америки по через Атлантицький океан аж по води Ісландії, Нордкаву і Льодового моря завдала альянтам важких і болючих втрат. При гвряї ріки Міссісіпі і на

Караїбському морі німецькі підводні човни затопили 8 кораблів торговельних і один воєнний, на водах Ісландії, Нордкаву та Льодового моря кілька надцять дальших кораблів досягаючи такою чином около 200 тисяч затопленого ворожого тонажу. Таким чином завдяки цим прекрасним подвигам німецьких човнів зовсім унеможливлено постачання воєнного матеріалу для советів, як і для Англії — не говорячи вже про втрати самих кораблів, яких брак дошкульно відчуває сьогодні і Англія і Америка.

У боях проти Англії слід відмітити в минулому тижні дальші вивисуючі нальоти німецької авіації на англійський континент, а передовсім початок нової офензиви генерала Ромма в північній Африці, яка може знову довести до основних змін на цьому відтинку світового фронту. Також Мальта дальше була предметом безупинних нальотів авіації держав осі, яка в по-вітряних боях знищила продовж хлинуло-го тижня чергових кілька десятків британських літаків.

На далеко-східному фронті основним тереном боїв був підвезаний Китай, де японські збройні сили повели рішальну офензиву на війська Чункінгу, який сьогодні опинився із своєю мало чисельною армією, позбавленою англо-американського постачання в дуже критичному положенні. Тереном боїв були провінції: Чевіанг, Говей, Шан-шунг, Юнань, де японські війська успішно ліквідували відступаючі китайські частини, як теж ліквідували китайські комуністичні банди. Вся ця японська офензива на терені південного Китаю має на меті остаточно розбити китайську армію Чанкайшека, а тоді повести доцентричний наступ на оточену з усіх сторін Індію, що опинилась сьогодні на передодні великих і рішальних подій. Ми маємо на увазі зустріч в Головій Квартирі Фюрера між Фюрером, Муссоліні і провідником індійських націоналістів Хандра Гозе, який виявив велике бажання тісно співпрацювати з державами накуту трьох у боротьбі проти спільного ворога Англії та здобути повну незалежність для Індії. Найближчі тижні покажуть живий шляхми підуть дальні події, що з кожним днем і тижнем зависують на сторінках хроніки війни все новими перемогами Великої Німеччини і її союзників.

Японська офензива проти Китаю

Після звороювання Бірми та онаування бірманського шляху, куди англійці й американці доставляли китайським арміям марш. Чанкайшека велику воєнну зброю, японці не перенесли осередка боїв аж до Індії, ні до Австралії, а тільки саме до Китаю, щоб перш усього ліквідувати китайський фронт. Японці з півдня бірманського шляхом та з півночі йдуть на місто Чункінг, теперішню тимчасову столицю китайського уряду марш. Чанкайшека. В допомогу японцям пішли вже також війська держави Таї й увійшли на китайські землі.

Ще один клопіт Швайцарії

Недовго перед німецько-советською війною Швайцарія заключила торговельну угоду з большевиками, хоча до цього часу не мала жадних дипломатичних зв'язків з Кремлем. Умова передбачувала виміну фабрикатів за советську сировину. Як виходить із швайцарських публікацій, совети зовсім не виправдали швайцарських надій. Тому що з хвилевою шибкою війни, всякі доставки перестали вагалі йти, виринула konieczність надання тих сировини дипломатичним шляхом. Мимо великих зусиль не вдалося Швайцарії до цього часу довести переговори до бажаного кінця.

Звідолення Верховної Команди

З Головної Квартири Фюрера 3 червня 1942 р.

Місцеві наступи в середньому відтинку східного фронту привели до знищення озброєних ворожих груп. Ворог утратив в боях понад 1.400 вбитих, 2.000 полонених, 54 гармати, 277 гранатометів та скорострілів, а також 3 танкирі вези й 4 літаки.

Один несподіваний ворожий наступ на відтинку однієї дивізії не вдався, при чому ворог завів високі втрати. Понад 400 вбитих залишилось на полі бою.

В північній частині фронту тривають важкі місцеві бої в районі околиць Волкова. Наслідок власних наступів відставати важкі ворожі лінії постачання. Ворожі протинаступи не вдалися, при чому знищено 32 советські танки при спаданні стрілкопадних літаків.

На подлах Чорного моря бойові літаки автономно з однієї советської корабельної бази один танкер на 3.000 тон водоністоти. В Мурманській пристані стрілкопадні літаки побили бортівні танкового калібру 6 великих торгових і транспортних кораблів.

За час від 21-го мая до 1-го червня совети втратили 610 літаків. З цього знищено в повітряних боях 496 літаків, протилетунська артилерія 74 і наземні війська 14, репту на землі. За цей самий час потрапили на східному фронті 53 власні літаки.

Фронт Північної Африки бої тривають. Місто Бенгази бомбардовано теж минулої ночі бомбами важкого і найтяжчого калібру та скинено тисячі запальних бомб. Підчас наступу ловецьких літаків на побережжя Каналу та палатів поодиноких британських бомбовиків від авіаційного хмар на західні обрані Німеччини ворог втратив вчорашнього дня через дії ловецьких літаків та морської артилерії 20 літаків. Загинув один власний ловецький літак.

Бритійське летунство вночі на 3-го червня провело свої терористичні налети на більшу кількість місцевостей Західної Німеччини. Повстали великі шкоди від пожерів, зокрема в мешкальних ділянках та публичних будівлях, передовсім в Дісбургу. Нічні ловецькі літаки та протилетунська артилерія збили 14 авіасамоліт.

Тоді як британська пропаганда подає 20.000 вбитих як вислід повітряного налету на Кельн, треба ствердити, що жертвою налету впало тільки 200 вбитих.

Офензива проти Китаю

Останньо підчас ліквідації бірманського фронту, японська команда вела офензиву проти китайських відділів Чанкайшека. Японці розбили багатовою китайські частини й вдерлися навіть до провінції Юнан. Одночасно знищили в тронській Бейн в Одночасні Чеканг. Це відсувало небезпеку летунських нападів на становища в Бірмі із китайської сторони. На протязі 14 днів цієї офенсиви японські війська завалили го-

ловну квартиру групи чункінської армії та обсадили місцевості Ланчі і Кінвай. Мимо послішного скучення китайських військ для стриму японського походу, японські війська зайняли цілий ряд дальших місцевостей. На іншому відтинку фронту, в провінції Гонг, знищено китайсько-комуністичні війська, в іншому місці розбито групу китайських відділів, зложивши з 10 тисяч жовнірів.

Англія та ЗДНА втратили в травні 140 кораблів

Найдошкульнішими ударами для дотеперішніх світових імператричних потуг, а саме Англії та Зєднених Держав Північної Америки, є безопидна, нищівна війна з боку Німеччини та взагалі держав осі — на морі. Німецькі та частинно й італійські відводні човни загаяються під сам американський суходол і там оперують, якби у себе вдома. Протягом одного

останнього місяця травня затопили вимді кругло 140 ворожих торговельних кораблів на загальну суму вартості 767.000 брт. Такі рекордно-високі втрати дотеперішніх володарів моря, Англії та ЗДНА, наближають їх до загальмування всього господарського життя, до зменшення обороноздатності та до певної катастрофи.

Про відносини в Болшевії

Відомості про внутрішні відносини в Советській Росії нагадали дуже сумні. Останньо дещо подають японські джерела. Представники японської преси мають змогу дещо винитати від советських подорожніх, які переїждять через місцевість Манджулі. Один японський часопис подає такий матеріал, зібраний на основі розмов. Все державне життя йде під знавом великих господарських труднощів у звязку з німець-

ким чатиском із заходу. Транссибірська залізнична лінія завалена транспортними поїздами й дуже з великим завізненням. Подорожні можуть бачити, як на бічних відставних рейках стоять вагони з заржавілими гарматами. Дасться відчувати великий брак бензину. До перевозження навіть більших тигарів не вживають вже тракторів, а тільки коней. Відчувається великий брак робітників.

Провідник індійських націоналістів у Фюрера

Хандра Бозе — провідник індійських націоналістів прибув до Головної Квартири, де Фюрер прийняв його на аудієнції в приватності міністра заграничних справ фон Рібентрона. Аудієнцію

у Фюрера попередила довша розмова з міністром Рібентроном.

Хандра Бозе очолює табор безоглядних націоналістів, які знаходяться по стороні японців та змагають до повної незалежності.

Данські добровольці біля Ільменського озера

Данський добровольчий корпус, який уперше подивився на східнім фронті біля Ільменського озера, відзначився в бою спільно з німецькими відділами С. С. Становища, які зняли дащі,

большевики почали атакувати з переважними силами. Сильні большевицькі атаки заложилися на хоробрій обороні німецьких частин, при чому данські відділи дуже відзначилися.

НОВИНИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

СМЕРТЬ ВИДАТНИХ КНЯЙ

В березні й квітні померли у Києві: 21 березня — проф. Микола Даміловський, талановитий інженер-будівник. Польський народився як син єврейського, Козацькому, на Чернігівщині. В 1909 р. закінчив інститут цивільних інженерів у Петербурзі. В Київському архітектурному інституті був професором від 1919 року, опісля в Київському інженерно-будівельному інституті (від 1930 року) і врешті в Київському Художньому інституті.

В „Новому Українському Слові“ були заглядки про смерть М. Даміловського. Під заглядкою підписався професор О. Вербицький, М. Шеховиц, І. Морітєвський, Леонтович. Доценти: П. Юрченко, К. Ретушинський, В. Лобода, М. Громницький та арх. О. Непоцька.

13 березня в Києві у 75 році життя видатний український хірург, проф. Григорій Іванович Народицький в Соборі на Чернігівщині, закінчив медичну факультет Київського Університету, після чого усе свою лікарську практику й педагогічну працю провадив у Києві.

Під оповісткою про смерть підписався в „Новому Українському Слові“ у Києві: Директор Київського Медичного Інституту О. Лаурецький, професори — І. Студанський, А. Зюкін, П. Шадлевський, А. Левинський, М. Ващенко, В. Кучеренко, О. Богатський, доценти — Д. Мацело, М. Журко, Л. Гиренко, М. Кесло, О. Сікорський, лікарі та асистенти — Ю. Кучеренко, В. Болдовський, І. Ковалюк, А. Карпів та А. Яновська.

Померий також проф. Василь Овсьмак. Померий закінчив інститут цивільних інженерів у Петербурзі в 1894 р. Побудував у Києві Бібліотеку Академії Наук, новий будинок Університету (при Володимирській і Бульвару Шевченка) стадіон „Динамо“ та інші.

1 квітня помер один з найстаріших професорів-хеміків на високих школах, проф. Михайло Перс. Під оповісткою заглядкою відносилася професори: К. Штепа, Кикшев, Осерко, В. Кузьмін, І. Шорольський, Б. Якубський, доценти — М. Лубенець, О. Роженко, Вишневська.

НЕДОСТАЧА РОБІТНИКІВ

На півдні України відчувають недостачу робітників, так це загрожує навіть станові засіву. Щоб запобігти тому, перенедуть робітників з району з надмірною роботою рук на літо на південь України. Ці робітники дістануть кращі умови життя і збільшену платню.

ПРАЦЯ КИЇВСЬКИХ ЦУКРОВАРЕНЬ

Київська Округна Урава промисловості має 21 цукроварні, з яких 14 працює вже в цьому виробничому сезоні. 7 із цих цукроварень вже почали вже виробляти цукор, а ще працюють і 3 приступають до роботи. До 1-го березня 1942 р. виробували ці заводи 34.000 цят цукру. До кінця виробничого сезону мають додати 11.000 цят.

Проф. Донтей Пароко

ГЕРГАРТ ГАВПТМАН

З нагоди 80-аття великого німецького письменника.

Один з найбільших письменників сучасної Німеччини, батько німецького натуралізму Е. Г. Гавптман, одним з наймогутніших творців його творчості, це патріотизм, це любов до своєї батьківщини, до свого рідного Шлезьку — де він 1862 р. в Obersalzbrunn прийшов на світ. Гавптман є а першу чергу півонець Шлезьку. Заразом треба підчеркнути, що приписуючи йому якунебудь залежність від чужинців, немає тут рації. Гавптман є в своїй творчості виключно письменником свого народу, народу, який живе в шлезьких горах, в курних варстатах, в промислових центрах, чи на шлезьких рівнинах. Герой його творів, це земляки, а їх мова, це тамошний діалект. Підчеркуючи його любов до свого народу, слід згадати саме походження письменника. Батько його був власником готелю, це в великій мірі завважило на його привязанні до своїх земляків і до своїх ланів.

Важе з молодості слухав радо молодий Гавптман оповідань про ну-

жду і горе ткачів, вже тоді зачинає впливати на нього „лажок релігійності“ батька. Сліді оповідань про повстання ткачів в році 1844 масо в драмі „Die Weber“, а сліді релігійності в творах як „Einsame Menschen“, „Hannaes Himmelfahrt“, і „Die versunkene Glocke“, і хотів пізніше звільнюється Гавптман від релігійного впливу, всеж таки сліді побожності, які виніс з молодості, залишилися на шле життя.

В часі його студій в Академії Штук в Бреславі використує він штучку для претичної творчості. В житті письменника бачимо стали зміну в виборі звання, з одного до другого. Гавптман виходить з ролі, з господарства і переходить до різьбарства, від різьбарства до акторства, відтак зі сцени до поезії і до драми. Гавптман є однак мистець слова, в якому любов до правди і поваги переважав. Всі його твори є переважно духом соціального співчуття, яке стало для нього елементарним стремлінням його творчості. Соціальне співчуття стрічаємо

в драмі „Vor Sonnenaufgang“ в особі невинної дівчини, в „Friedensfest“ в особі потомка морально знищеної рідні, в „Einsame Menschen“, „Weber“ і „Florian Geyer“, також нещасна дитина катована і мучена в „Hannaes Himmelfahrt“ в особі матері, яка убиває дитя, в „Rosa Bernd“ і в других драмах, бачимо співчуття автора в великій мірі. Здобність відчувати терпіння, передавати його в поезію чи драму, це хиба властивість і сила Гавптмана.

В початках своєї діяльності є Гавптман під впливом ідеалістичної творчості Гетего і Шллера. Через творчість іншого німецького письменника Bleibtreu-а, пізніше Гавптман поетю в Байрона. По році 1886 входить в його літературну діяльність Е. Золя, Толстой і Ібсен. Ніколи не був Гавптман невеликим наслідником натуралістів як Ібсена, Золя чи Толстого. Лише драматичну техніку перебрав Гавптман від Ібсена. Читаючи Гавптмана „Friedensfest“ насувається мимоволі на думку Ібсена „Gespenster“, або в драмі „Die Weber“ Золя „Germinal“. На ділі є Гавптман і в цих творах самостійний. По роках 1900 не стрічаємо вже в творах Гавптмана загранич-

ного впливу. За це вплив німецьких байок знаходимо у фантастичній драмі „Die versunkene Glocke“ і в „Pippa tanzt“, „Elga“ і „Keiser Karls Geisel“ стоять під впливом Гавптмана. Перш за все стремить Гавптман до цього, щоб відбити в своїх творах дійсність, і це дійсність щоденного життя. Дійсність цю відбивав він на взір волі — символічно в творах „Bahnwarter Till“, „Vor Sonnenaufgang“, „Einsame Menschen“ й ін. Майже всі твори автора відбивають його пережиття в рідних сторонах, де він навіть сьогодні відвідує улюблені місця родинних сторін, відвідує місця акції його драми „Die Weber“. Драма „Die Weber“ (1892) є найбільшим твором Гавптмана. Герой драми — маса, ткач. Майстерно охоплені збірні сцени (Masenszenen) дають змогу відкрити великий талант Гавптмана.

З його романів заслуговує на увагу „Emanuel Quint der Narr in Charno“ (1910) і „Der Ketzler von Soana“ (1918). Під нинішню пору в 80-ліття уродин тішитися Г. Гавптман великою пошаною і любовою свого народу, для якого добра і культури посвятив він всю свою працю, свою творчість.

НОВИНИ

5
ЧЕРВНЯ
1942

СЬОГОДНІ —
П'ЯТНИЦЯ: Михайла св.
ЗАВТРА —
СУБОТА: Самеона прп.
ПІСЛЯЗАВТРА —
НЕДІЛЯ: 2 по С. + 4г. с. Ів.

Український Театр ім. Ів. Франка перед виїздом в турне. Ріанородний репертуар вистав, які поставив в останніх місяцях театр ім. І. Франка на своїй сцені, як: оперетки "Чорноморці" й "Барон Кіммель", драма "Украдене щастя", комедія "За двома зайцями" тощо, аж до останньої історичної трагедії "Сагайдачний" та величезної знаменитої комедії на 4 дії М. Куліша п. а. "Мина Мазайло" — це доволі багатий дорібок артистичної праци Театру ім. Ів. Франка та різноманітний репертуар, яким розпоряджася театр перед своїм виїздом в турне по важливіх містах станіславської округи, в якому ми йому якнайкращих успіхів бажаємо.

Секція Письменників і Журналістів у Станіславові. В місяці квітні п. р., заходом Реферату Культурно-Освітньої Праці при УОС покликано до життя Секцію Письменників і Журналістів. Заданням цієї Секції є об'єднати в своєму гурті не лише письменників і журналістів — фахівців, але також інших працівників пера. Урава Секції Письменників і Журналістів авертається до всіх, що не вступали ще в члена Секції, щоб усю або письменно зробила це в найближчому часі.

Оповістаті Секції Письменників і Журналістів. Секція Письменників і Журналістів в Станіславові просить всіх своїх членів і запроваджених ними гостей на засідання, що відбудеться у вівторок 9-го червня п. р. о год. 7 веч., в домі редакції "Станіславського Слова" при вул. Лесі Українки ч. 3. І. нов. (біля Катедри). На дешовому порядку відчитання драми в 3 діях п-на Олександрова п. а. "Жах", по відчитанню якої відбудеться дискусія.

Українська Хорова Капела "Думка", продовжуючи своє турне, гостила в днях 16-го і 17-го травня п. р. в Тисмениці і Товмачі, опісля в днях 30-го і 31-го травня п. р. в Надвірній і Делятині. Дуже тепло і щиро гостили наші громадяни Українську Капелю в Тисмениці, сердечно і з великим ентузіазмом вітали її в Товмачі, де підчас виступу були присутні німецькі гості — представники місцевої влади, які, теж саме щиро й гостинно прийняли в Надвірній і Делятині, та головно успіхи, які мала УХК "Думка" у всіх цих містах, викликають на ту важливу культурну працю, яку виконують адібіти й члени члени Української Хорової Капели "Думка" під проводом нашого визначного диригента-композитора М. Колаєса, несучи на вустах славу й чар української пісні.

Актуальні реферати. Заповіджені на суботу, дня 30-го травня і неділю дня 31-го травня п. р. два актуальні реферати п. а. "Націонал-соціалістичне виховання в Німеччині" — др. І. Рабчина і "Сучасна Великонімеччина" — др. Яшана відбулась з гарним успіхом в означеному часі та викаркала живе зацікавлення серед кругів нашої інтелігенції. Слід за ним в суботу 6-го червня п. р. о год. 7-мий вечером, в світлиці УОС при вул. Г. Геріага ч. 22, д-р Яшана виступить з другою частиною свого цікавого реферату п. а. "Сучасна Великонімеччина", в якій обговорять такі питання, як: жодівське питання, Нова Європа, націонал-соціалізм і українці тощо. Друга частина реферату буде ще більш інтересна, тому було б вказаним, щоб скористало з нього члеленне українське громадянство й молодь.

Фабрика солом'яних ходаків. Массовою продукцією жіночих літніх солом'яних ходаків займається у Львові фабрика при вул. Мартина 5 — 9. Вона працює у кількох будинках і дає працю поважній кількості робітників, у більшості жінок Підставою її продукції є дешетий і легкий до переробки матеріал, тобто солома, котру чистяться, мочаться, випалюється у 4-ох сортах та кресється. Так приготавлений сирівець моделюється і згідно з випроцюваннями зразками шеться ходаків, преміюючи до величини шевських конат на різні числа заутти. Усю працю виконують ручно, сотні жіночих рук плетуть тонкі та грубі солом'яні стрічки, шпикують їх, укладують, прибивають до конат. У готових ходаків імпрегуються спедр, щоб забезпечити їх перед вогкістю та зробити їх тривали-

ми. Поруч ходаків вироблюється тут торбинки, поски до суконок, хатні ходаків, чоботи для війська, коробки, флакони, вазони і інші предмети. Фабрика постачає покищо солом'яне зауття для Львова й провінції. Вона має своє представництво у Львові (Марійська пл. 7) "Іка". Також доставляє свій товар львівським фірмам. У сьогоднішніх часах цього рода продукція має велике значення в двох причин — випускає на ринок дешове літнє зауття та ринколюбну нову категорію ремісників, котрі зуміють подучити практичні потреби з естетичним смаком. Без сумніву фабрику солом'яного зауття можна зарахувати до свого рода практичної промислової школи, котра виробляє мистецький змісл та промисловість працівників. (тп.)

На приватне навчання треба мати дозвіл. Від дня 1 травня п. р. на терені області Галичина діє таке розпорядження з ділянки шкільного закону: "Приватне навчання поза школою вимагає дозволу. Дозвіл дає властивий окружний шкільний радник (міський шкільний радник), в котрого окрузі має відбуватися приватне навчання. Слід відмовити дозволу, якщо цей, хто задуває вести приватне навчання, не має вимаганий професійних, політичних і етичних кваліфікацій. Дозвіл дається на письмі. Він є важливий на час одного року й кожночно можна його відкликати. На внесення заітересованого можна його кожночно продовжити на час наступного року". (тп.)

Бібліотека імені Тараса Шевченка в Станіславові одержала в часі від березня п. р. дари від опих Ви. Добродіїв: 1) Др. Михайло Литвинювич — 20 книжок і брошур українською, німецькою, хорватською, польською й румунською мовами, 2) Проф. Юлія Чайковський — 1 книжку хорватською мовою, 3) П. Станіслав Сава — 9 книжок українською, німецькою та польською мовами, 4) П. Юлія Волянюк, мистець-малар — 28 книжок і брошур українською, німецькою та польською мовами, 5) Проф. Іван Ченіга — 34 книжки й брошури українською та білоруською мовами й і запрошення. — Всім ласкавим Ви. Жертводавцям дирекція Бібліотеки складала оцим якнайщирішу подяку!

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
ІВАН КЛЬОЦКА
Станіславів, вул. Мазепи 1.
(в будинку Українбанку)

ПОВ'ЯЗКИ-ПОЛІЧЕК-САМЬІР
вул. Огородова 11. — Ч. тел. 91.
СПЕЦІАЛЬНІ ПОВ'ЯЗКИ
на пропуклину, наси протів обниження жолудка, кишок, матки, окремі паса на час тяжкі, горсети протів скривлення хребта. —
ВІСІЛАЄТЬСЯ ПОШТОЮ.

Купуємо великі книжки у мовах українській, польській, німецькій і інших
"УКРАЇНСЬКА БНИГАРНЯ"
М. Самоверський
Станіславів, вул. Адольфа Гітлера ч. 19.

ЯСНОВИД МАМОТ,
мистець у проповіданні життєвих випадків, дає висноження — поради в різних справах. Особисто приймає щодня. Поштою, за залічкою; подає дату уродження і втання. Вирвано — чатко. Адреса: Краків, площа А. Гітлера ч. 46 5. III нов.
Уважнюю вчительську довідку владу Шкільним Інспектором в Станіславові на прізвище Даміянчук Степанів.

Господарське і стратегічне значення Харкова

В околицях Харкова відбулася найбільша битва модерної, повітряної зброї та водночас одна з найбільших битв сучасної війни. Супроти того цікаво розглянути, яке є значення Харкова під господарським і стратегічним оглядом.

Харків лежить менш-більш над тим самим рівнобіжником, що Львів. Як колишня столиця давньої російської губернії тієї самої назви не визначився він нічим в історії царської Росії. Зате завдяки своєму центральному положенню та слабким українським традиціям став Харків за більшовицьких часів на зміну після Києва другою столицею України й великим промисловим осередком. Вистачить порівняти число населення: в 1880 р. — 135.000, у 1926 р. — 417.342, в 1934 р. — 625.000, дня 17 січня 1939 р. — 833.432, щоб зрозуміти, що розбудова цього міста постунала рекордовим темпом.

Харків розвивався й розбудовувався тому так швидко, що він положений на перехресті найважливіх залізничних ліній, які біжать із півдня на північ (із Ростова над Доном до Москви) та із сходу на захід (із Царицина, чи теперішнього Сталинграду, до Києва).

Підсоння в Харкові, як і в цілій східній Україні, має континентальне, то значить, що літо тут дуже гаряче, посушливе, жарке, зате взимі температура спадає до 40 ступнів нижче нуля.

Знесення обмежень в уживанні електричного струму. З уваги на те, що витворювання електричного струму покращало, начальник Уряду Губернатора області Галичина рішенням з дня 8 травня 1942 р. відкликає своє розпорядження з 29 січня 1942 р. про обмеження уживання електричного струму. Нове розпорядження вступає в силу з днем 1. червня 1942 р. (тп.)

Уважнюю загублену посвідку Емісійного Банку в Станіславові, видану дня 28-го квітня п. р. на суму 65 зол., на прізвище Лешко Онуфрій, Росіянка коло Надвірної.

Шукаю Евстахія Ганущака с. Николи, ур. 1917 р. в Долпотіві, Калуського повіту, якого забрано до більшевського війська дня 9-го лютого 1940 р., опісля служив на фінляндській території. У квітні 1941 р. пріхав до Чорноріччя коло Ленінграду. Ласкаві відомості: Н. Ганущак, Долпотів, п. Калусь.

Український Окружний Комітет
Станіславів
Повітовий Відділ Культурної Праці
В неділю, дня 7-го червня п. р. відбудеться в світлиці б. "Сокола" при вул. Губернаторській ч. 18

КОНКУРС ХОРІВ
присвячений 100-літнім роковинам уродни М. ЛИСЕНКА, з такою програмою:
1) Ветунне слово про творчість М. Лисенка — проф. Породько.
2) Хор: "Боян" — Станіславів (дир. Андрійшин), Старі Богородчани (дир. М. Мад'ш), адча (дир. Шинтур), Підлужжя (дир. Д. Ткачук), Рабцо (дир. Г. Мачкур), Хриплия (дир. Гах), Підочари (дир. Кривул).
Початок о год. 12-ти в полудне.
Вступ від 1 — 4 зол.

ОГОЛОШЕННЯ
ЛЯШКЕВИЧ ВОЛОДИМИР
лікар
орядує що єнич
в Отинії, вул. Шевченка ч. 50.

Фізичне положення Харкова не насуває ніяких труднощів стратегічним операціям, бо ріки Дні, Дніець, Уда, Херківка, Лондан і Некиш тут не дуже великі, а низькі горбовини, що роблять різноманітною монотонію українського низу, підіймаються ледве 220 метрів над рівень моря.

Отож завдяки цьому своєму центральному положенню має Харків першорядне значення як комунікаційний осередок, а також як незвичайно важна стратегічна точка.

Сучасна стратегія, що не наказує спирати своїх чоловіх становин на лінії окопів, дозволяє на еластичну оборону так, що деякі місцеві успіхи марш. Тимошенка не рівнялися тут зовсім його перемозі. Навпаки, в хвилині, коли розпочалася німецька проти-офензива, знайшлися маси більшовицьких військ у залізному стиску німецьких кліщів.

Сон Сталіна Кривавого та його маршала про порушення харківськими операціями цілого німецького фронту від Маріуполя на півдні над Озівським морем аж до Мурманська над Льодовим морем на півночі й про марш на Берлін для опанування європейського Континенту — розвіявся, виривнув раптово, пераоче мильна бульбашка.

Відповідальний редактор:
Др. Антін Книжинський.
Видавництво: Українське Видавництво часописів і журналів для Дистрикту Галичина Львів. — Редакція: Станіславів, вул. Лесі Українки ч. 3. І. тел. ч. 16-53. Адміністрація й експедиція: Станіславів вул. Адольфа Гітлера ч. 19. тел. ч. 18-63.

Український Центральний Комітет — Відділ Культурної Праці
ІНСТИТУТ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ
в Станіславові
Організує і веде:
I. Хори: а) мішаний, б) чоловічий, в) жіночий, г) дитячий, д) репертор: а) чоловічі, б) жіночі.
II. Оркестри: а) симфонічну, б) духову, в) струнну, г) народних інструментів.
III. Гуртки: 1 драматичні: а) стаових, б) малих форм, в) дитячий, 2 народних танців: а) старших, б) дитячий, 3 образотворчі і пластики (для старших), 4. ручних робіт і моделювання (для дітей).
IV. Стулі: 1 драматичну і живого слова, 2 ритміки і танку (старших і дітей), 3. пластичного і прикладного мистецтва.
V. Заочні курси (листування) всіх родів мистецтва то є: театральні, диригентури, прикладного мистецтва.
VI. Театри: а) кукол, б) малих форм, в) дитячий.
VII. Концертне бюро: для організування виступів професійних естрадних виконавців.
VIII. Клуб для активних членів мистецтва з читальнею та фаховою бібліотекою з усіх ділянок і жанрів мистецтва.
Про помічені фахові курси по всіх видах мистецтва повідомиться окремим оголошенням.
Всім, кому не байдужа справа розвитку українського мистецтва, хто розуміє його велике значення, хто хоче причинитися до зрушення з застою мистецького життя нашого міста, і тим самим, хто бажає творчо співпрацювати в котромусь з названих гуртків, треба не зволікати, згодосити свою участь в секретаріаті Інституту Народної Творчості в Станіславові, пл. Горет Вессель 4, тел. 18-52, в год. від 8—16.
(1-3) ДИРЕКЦІЯ І. Н. Т.